

Nr 10.

Av herr **Åqvist**, *angående åstadkommande av effektivare uppsikt över vanhävd eller vanvård inom jordbruket.*

Gällande lag av den 27 juni 1927 angående uppsikt å vissa jordbruk tar endast sikte på ett visst slag av jordbruk, och det finnes sålunda ingen allmän och effektiv vanhävdslag för jordbruket inom landet. Detta måste alltid men särskilt under nuvarande förhållanden betecknas såsom en allvarlig brist. Det förekommer — även i synnerligen rika jordbruksbygder — fall, där jorden är mycket dåligt hävdad och att ekonomibyggnader ej underhållas utan få mer eller mindre förfalla. Även om detta på en del håll hör till ovanligheterna, så kan det, där det förekommer, icke undgå att väcka pinsam uppmärksamhet. Speciellt gäller detta under förhållanden, då landet på alla områden måste vara i högsta form av beredskap.

Staten ställer under dessa tider mycket stora krav på speciellt den svenska industrin. Industrin måste underkasta sig vissa krigsleveranskontrakt och låta sådana arbeten för statens räkning gå med en viss förtur. Samtidigt bestämmer staten priserna å de framställda produkterna på ett egenmäktigt sätt, som ej förekommer i den vanliga handeln mellan köpare och säljare. I och för sig är ingenting att säga härom. I utomordentliga lägen måste utomordentliga åtgärder tillgripas. Det är icke längre den enskildes sak att avgöra, hur industrin skall arbeta och vilka produkter, som skola framställas. Men om detta krav ställes på industrin, så kan samma krav även ställas på att det svenska jordbruket väl tillvaratager alla möjligheter att erhålla den bästa avkastningen. Det synes mig därför vara skäligen, att denna fråga ägnas uppmärksamhet från statsmakternas sida.

Då någon längre tids utredning icke torde medhinnas för detta ändamål, borde man enklast kunna lösa frågan på det sättet, att gällande vanhävdslag utsträckes att gälla alla jordbruk över hela landet, vare sig de äro under ägarens eget bruk eller utarrenderade. Därest så skulle anses nödvändigt, borde också de jordbrukskommissioner, som nu finnas, kunna förses med större befogenheter för en allmän och effektiv översyn av landets jordbruk. Den anmälningsrätt, som redan nu finnes, leder i många fall icke till åsyftat resultat.

Jag tillåter mig därför föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidtagande av lämpliga åtgärder för en effektivare uppsikt över vanhävd eller vanvård inom jordbruket och att om möjligt till innevarande lagtima riksdag framlägga förslag härom.

Stockholm den 16 januari 1941.

Ernst Åqvist.

